

DET KONGELIGE KOMMUNAL-
OG MODERNISERINGSDEPARTEMENT

Høringsnotat

Forslag til endringer i matrikkel- forskriften

Tilpasning til ny jordskiftelov,
utvidet unntak fra kravet om å opprette festegrunn med mer

Innhold

1. Sammendrag	3
2. Tilpasninger i matrikkelforskriften til ny jordskiftelov	3
3. Utvidet unntak fra kravet om å opprette festegrunn	7
4. Utvidet adgang til bruk av kontorforretning	8
5. Utvidet bruk av adressetilleggsnavn	8
6. Hjelpelinjer og hjelpepunkt	9
7. Andre forslag, diverse presiseringer mv.	10
8. Ikraftsetting	12
9. Økonomiske og administrative konsekvenser	12
10. Merknader til bestemmelsene	12
Til § 2 bokstav h (romertall II)	12
Til §§ 3 og 7 (romertall II)	12
Til § 8 første ledd tredje punktum (romertall I)	13
Til § 10 andre ledd (romertall II)	13
Til § 18 andre ledd (romertall I)	13
Til § 19 (romertall II)	13
Til § 20 (romertall I)	14
Til § 25 tredje ledd andre punktum (romertall I)	14
Til § 27 (romertall I)	14
Til § 30 andre ledd (romertall I)	16
Til § 33 (romertall I og II)	16
Til § 37 femte ledd (romertall I)	17
Til § 38 (romertall I og II)	17
Til § 40 (romertall I)	17
Til § 46 (romertall II)	17
Til § 47 (romertall II)	18
Til § 48 tredje ledd (romertall I)	19
Til § 50 andre ledd (romertall I)	19
Til § 54 tredje ledd (romertall II)	19
Forslag til forskrift ... om endring i forskrift 26. juni 2009 nr. 864 om eiendomsregistrering (matrikkelforskriften)	20

1. Sammendrag

Kommunal- og moderniseringsdepartementet legger med dette fram forslag til noen forenklinger og presiseringer i matrikkelforskriften.

Prop. 101 L (2012-2013) om ny jordskiftelov legger opp til en enklere regulering av informasjonsflyten mellom jordskifteretten og matrikkelmyndigheten i kommunene. Forslaget følger opp dette med tilpasninger i matrikkelforskriften.

Departementet fremmer videre forslag om å utvide unntaket fra kravet om å opprette festegrunn, og om å utvide adgangen til å bruke kontorforretning og adressetilleggsnavn. Departementet benytter samtidig anledningen til å foreslå noen mindre presiseringer, bl.a. regler om føring av hjelpelinjer og hjelpepunkt i matrikkelen og en presisering av tidspunktet for tildeling av adresse.

I forbindelse med Miljøverndepartementets høring av endringer i matrikkellova og tinglysingsloven i 2010 la Miljøverndepartementet også fram noen forslag til endringer i matrikkelforskriften. Av forskjellige grunner ble den videre behandlingen av disse forslagene utsatt. Kommunal- og moderniseringsdepartementet tar opp disse forslagene på nytt. Det gjelder for det første en presisering av unntaket fra krav om delingstillatelse etter plan- og bygningsloven for visse tiltak som behandles etter annet lovverk. Det gjelder videre en supplerende regel om klage og et forslag om å utvide maksimalfristen for utsatt oppmålingsforretning fra to til tre år.

2. Tilpasninger i matrikkelforskriften til ny jordskiftelov

Innledning

Prop. 101 L (2012-2013) *Lov om fastsetjing og endring av egedoms- og rettshøve på fast eiendom m.m. (jordskiftelova)* legger til grunn at bestemmelsene som regulerer saksgangen mellom jordskifteretten og matrikkelmyndigheten bør bli enklere. Lovendringen innebærer at gjeldende jordskiftelov § 24 opphører. Rekkefølgen mellom tinglysingen av jordskifteavgjørelsen og matrikkelføringen skal i stedet reguleres gjennom forskrift etter matrikkellova.

Kommunal- og moderniseringsdepartementet satte 11. april 2014 ned en arbeidsgruppe som fikk følgende mandat:

«Arbeidsgruppa skal gjennomgå gjeldende ordning for informasjonsflyt mellom matrikkelen, matrikkelmyndighetene og jordskiftedomstolene og legge fram forslag til forbedringer i samhandlingen mellom Kartverket, jordskifterettene og kommunene som gjelder føringen av matrikkelen, herunder eventuelle

- endringer i matrikkelforskriften
- forbedringer i administrative rutiner hos Kartverket eller jordskifterettene

Arbeidsgruppa skal så langt gruppa finner det hensiktsmessig, også identifisere nødvendige IKT-tilpasninger hos Kartverket og jordskifterettene.

I den grad matrikkelføring og tinglysing hører sammen, kan arbeidsgruppa også vurdere forhold som gjelder tinglysing.

Formålet med gjennomgangen er at saker behandlet av jordskifteretten fortsatt skal kunne føres i matrikkelen slik det er forutsatt i ny jordskiftelov.»

Arbeidsgruppa bestod av Arve Konstali, Lista jordskifterett, Audun Bruflot, Haugalandet og Sunnhordland jordskifterett, Beate Aase, Statens kartverk, Britt Sporastøl Mathisen, Larvik kommune (fra 21. mai 2014), Einar Krafft Myhren, Arendal kommune, Haldis Framstad Skaare (leder), Statens kartverk, Morten Strand, Domstolsadministrasjonen og Sofie Søiland, Oslo kommune.

Arbeidsgruppa leverte sin rapport 30. september 2014. Rapporten med vedlegg er elektronisk tilgjengelig fra departementenes høringssider på samme sted som dette høringsnotatet¹.

Arbeidsgruppa foreslår endringer i matrikkelforskriften §§ 19, 46 og 47.

Det omfatter bl.a. forslag om

- en tidsfrist på to uker for oppretting av ny matrikkelenhet i forbindelse med føring av saker for jordskifteretten
- å presisere jordskifterettens plikt til å sende melding til kommunen om saker som medfører endring i matrikkelen
- at bestemmelsene om matrikkelføring samles i matrikkelforskriften

Arbeidsgruppa sammenfatter arbeidet på følgende måte:

«Vi har gjennomgått dagens regelverk og instruksjer, samt sett på hvordan informasjonsflyten fungerer i praksis. Behovet for endring er sannsynligvis større i holdning, kommunikasjon, kompetanse vedrørende matrikkelen, enn i selve regelverket.»

Matrikkelføring av «jordskifte krevd», jf. § 46

Det følger av matrikkelforskriften § 46 første ledd at det skal framgå av matrikkelen om det pågår sak for jordskifteretten som berører den aktuelle matrikkelenheten. Det skjer ved at jordskifteretten sender melding om at jordskifte er krevd. Det er viktig at føringen oppdateres når det skjer endringer vedrørende hvilke matrikkelenheter som inngår i saken, og at den oppheves når saken er avsluttet. På denne måten vil kommunen alltid vite hvilke matrikkelenheter som inngår og ikke inngår i saken. Dermed er det også enkelt for kommunen å holde rede på pågående saker for jordskifteretten, bl.a. for å forhindre feilbehandlinger innen jordskiftetfeltet.

¹ <http://www.regjeringen.no/id2395642>

Arbeidsgruppa foreslår å presisere at jordskifteretten skal sende melding til kommunen ved enhver endring av hvilke matrikkelenheter som inngår i saker for retten.

Departementet er enig i dette. Vi foreslår imidlertid å flytte gjeldende § 46 første ledd andre punktum til nytt tredje ledd for å få et klarere redaksjonelt skille mellom jordskifterettens plikt til å sende melding, og kommunens behandling av meldingen. Departementet foreslår også å sette inn en referanse til rapporteringspålegget i jordskiftelova § 6-30.

Arbeidsgruppa foreslår under dette å presisere at jordskifteretten skal sende melding også når den nekter å «fremme sak». Departementet følger arbeidsgruppa på dette punktet, jf. forslag til § 46 andre ledd, selv om begrepet «fremme sak» ikke lenger blir brukt i selve jordskiftelova. Departementet ber høringsinstansene vurdere dette.

Matrikkelføring av utført sak, jf. § 47

Matrikkelforskriften § 47 gir regler om føring av eiendomsopplysninger i matrikkelen som følge av utført sak for jordskifteretten. Kommunens frister for behandlingen framgår av § 19.

Gjeldende første ledd beskriver hvordan kravet fra jordskifteretten skal dokumenteres. Dersom kommunen finner at vilkårene for matrikkelføring åpenbart ikke er til stede, skal kommunen ikke gjennomføre denne. Det framgår av matrikkellova § 22 første og andre ledd som lyder:

«Kommunen skal behandle krav om matrikkelføring utan unødig opphald. Krav om matrikkelføring som ikkje tilfredsstillar vilkåra etter denne lova, skal avvisast. Avvisinga skal vere skriftleg og grunngitt. Dersom kravet har mindre manglar, kan kommunen likevel utføre matrikkelføring. Kommunen skal setje ein frist for å rette mangelen.

Kommunen skal også føre inn opplysningar frå saker for dei ordinære domstolane, jordskifteretten eller tilsvarende særdomstol. Føresegnene i første ledd gjeld så langt dei passar også for matrikkelføring av slike opplysningar.»

Arbeidsgruppa viser til at kommunene noen ganger opplever at jordskifteretten ikke leverer det de skal. Arbeidsgruppa fremmer forslag til språklig endring av § 47 slik at vilkåret om korrekt dokumentasjon skal komme klarere fram i selve forskriften.

Departementet er enig i dette, men foreslår en noe annen utforming. Departementet mener det bl.a. er behov for et klarere redaksjonelt skille mellom kravene til jordskifterettens dokumentasjon og kommunens behandling. Departementet foreslår også her å sette inn en referanse til rapporteringspålegget i jordskiftelova § 6-30.

I utgangspunktet bør kommunen kunne forvente at jordskifteretten leverer dokumentasjon som uten videre kan matrikkelføres. Er retten i tvil om matrikkelføringen, bør den så langt råd er avklare dette før det endelige resultatet av

saken foreligger. Skulle det likevel vise seg at det hefter tekniske mangler knyttet til utformingen av dokumentasjonen som ikke gjelder resultatet som sådan, antar departementet at dette best løses ved at kommunen ber retten rette opp dokumentasjonen før kommunen tar endelig stilling til matrikkelføringen. Det er begrensede muligheter for å rette feil eller mangler i det endelige resultatet. Når jordskifteretten har signert rettsboka, kan avgjørelsen ikke endres med mindre den påankes av partene. I noen tilfeller kan dette medføre at saken ikke lar seg matrikkelføre fullt ut. Departementet foreslår å oppsummere kommunens prøving av kravet om matrikkelføring på følgende måte, jf. forslag til § 47 andre ledd: «Kommunen skal matrikkelføre jordskifterettens avgjørelse så langt den tilfredsstillende vilkårene for matrikkelføring».

Arbeidsgruppen foreslår å ta inn en bestemmelse som presiserer rekkefølgen mellom matrikkelføring og tinglysning i saker for jordskifteretten. Forslaget er en videreføring av bestemmelsene i gjeldende jordskiftelov § 24 første ledd tredje punktum, og er en følge av at jordskifteloven ikke lenger skal ha regler om rekkefølgen på matrikkelføring og tinglysning av saker for jordskifteretten, jf. Prop. 101 L (2012-2013) pkt. 8.32.3. Det er viktig med en tjenlig rekkefølge som i varetar behovet for en effektiv saksbehandling. Departementet er enig i arbeidsgruppas forslag på dette punktet. Forslaget er tatt inn som § 47 nytt tredje ledd.

Regler om tidsfrister, jf. § 19

Gjeldende matrikkelforskrift har egne bestemmelser om tidsfrister i kapittel 6, jf. § 18 om frister i saker som krever oppmålingsforretning og § 19 om frister i saker som ikke krever oppmålingsforretning. Bestemmelsene omfatter primært saker med behandlingstid. Det gjelder bl.a. føring av sak for jordskifteretten hvor fristen er seks uker, jf. § 19 første ledd.

Ikke alle sakstyper er nevnt i kapittel 6. Tidspunktet for føring av opplysninger om adresser og om bygninger framgår således bare gjennom de aktuelle føringsbestemmelsene andre steder i forskriften.

Tidspunktet for føring av melding om framsatt krav om sak for jordskifteretten og melding om erverv av grunn til offentlig veg eller jernbane, er nevnt både i kapittel 6 og i de aktuelle føringsbestemmelsene, jf. §§ 19 andre ledd, 46 og 48.

Arbeidsgruppa foreslår å samle alle bestemmelser om tidsfrister som gjelder matrikkelføring i tilknytning til jordskifte i kapittel 6, både saker med behandlingstid og meldinger som skal føres «straks», jf. arbeidsgruppas forslag til § 19.

Departementet har fulgt arbeidsgruppa i det vesentlige, men valgt en annen ordlyd i § 19 nytt fjerde ledd for å understreke at dette gjelder enhver melding etter §§ 46 og 48. Departementet mener ikke med dette å flytte alle tidsbestemmelser til § 19. Bestemmelser bl.a. om når føring av adresser og bygningsopplysninger skal skje, vil fortsatt framgå av vedkommende føringsbestemmelser.

Noen saker for jordskifteretten kan være tidkrevende å føre og fristen bør ta høyde for dette. Arbeidsgruppa foreslår å beholde gjeldende frist på seks uker for å føre ferdig sak. Departementet er enig i dette.

I tilfeller der saken for jordskifteretten er i ferd med å bli gjennomført og det skal opprettes nytt matrikkelnummer, matrikkelenheter skal sammenslås eller settes historisk, mener arbeidsgruppa at en frist på seks uker for lang. Arbeidsgruppa legger vekt på hensynet til framdriften i sakene for retten. Enten må fristen være straks, det vil i realiteten si 5 dager, eller så må det innføres en ny frist. Å fastsette fristen til «straks» blir for kort frist. Arbeidsgruppa mener at en to ukers frist er passelig. Departementet er enig i dette, jf. forslag til § 19 andre ledd.

Arbeidsgruppa peker på at ordlyden i § 19 første ledd kan misforstås slik at man har krav på å få ført de aktuelle sakstypene uten forutgående behandling. Det følger av matrikkellova § 22 at alle krav om matrikkelføring skal behandles. Arbeidsgruppa foreslår en språklig presisering for å få dette klarere fram. Departementet er enig i arbeidsgruppas bemerkning, men foreslår en annen språklig utforming, jf. forslag til § 19 første ledd.

Andre forhold.

I tillegg til forslag til endringer i matrikkelforskriften har arbeidsgruppa også drøftet andre forhold som kan bedre informasjonsflyten mellom jordskifteretten og matrikkelmyndighetene.

Arbeidsgruppa foreslår bl.a. et nytt brukstilfelle i matrikkelen for føring av saker for jordskifteretten, og at føringsinstruksen for sakene endres tilsvarende.

Arbeidsgruppa legger fram forslag til skisse til slik føringsinstruks. Forslaget tar hensyn til at jordskifteretten er en domstol der disposisjonsprinsippet gjelder. Det innebærer at jordskifteretten ikke skal levere tilkoblingsdata, jf. høringsnotatet her kapittel 6, men levere de data som behandles i saken.

Arbeidsgruppa understreker betydningen av at kommunen matrikkelfører sakene for jordskifteretten innen de gitte tidsfristene. Dersom kommunen ikke har tilstrekkelig kapasitet eller kompetanse, mener gruppa at Kartverket bør iverksette en ordning for å kunne matrikkelføre på vegne av slike kommuner. Gruppa peker på at dette ikke bare bør gjelde saker for jordskifteretten.

Departementet ber om synspunkter fra høringsinstansene også på slike andre forhold som tas opp i rapporten. Vi ber om at slike synspunkter skilles fra uttalelser som gjelder departementets forslag til endring i matrikkelforskriften.

3. Utvidet unntak fra kravet om å opprette festegrunn

Gjeldende matrikkelforskrift § 30 andre ledd åpner for at dokument om forpakting eller annen leie av grunn kan tinglyses uten at grunnen blir matrikulert som egen matrikkelenhet, når arealet som skal bebygges er mindre enn 8 m². Grensen var opprinnelig satt til kun 4 m², men ble etter innspill fra energisektoren hevet før forskriften trådte i kraft. Energisektoren hevder at også en grense på 8 m² er for snever.

Departementet legger vekt på at den type bygninger det her er snakk om, for eksempel nettstasjoner, gjerne representerer store verdier. Det er jo vanligvis derfor

fester har behov for å tinglyse sin rett. Av hensyn til matrikkelens og grunnbokens klarhet er det viktig at slike festerettigheter registreres på en betryggende måte. Departementet vil etter en helhetsvurdering likevel foreslå å øke grensen for matrikuleringsplikten til 15 m².

4. Utvidet adgang til bruk av kontorforretning

Gjeldende matrikkel forskrift § 40 åpner for at oppmåling av uteareal til eierseksjon hvor avgrensningen går i forlengelsen av sameiets bygninger, kan skje ved bruk av kontorforretning. Det har vært antatt at slik kontorforretning også kan benyttes bl.a. ved omgjøring av festegrund til grunneiendom når grensene for festegrunden er merket og målt i tidligere oppmålingsforretning eller tilsvarende forretning.

Departementet foreslår å presisere at slik forretning i tillegg til nevnte tilfeller også kan benyttes ved matrikulering av eksisterende umatrikulert grunn, og ved registrering av uregistrert jordsameie.

5. Utvidet bruk av adressetilleggsnavn

På bakgrunn av ønsker om at grendenavn, boligfeltnavn og liknende skal kunne brukes som adressetilleggsnavn, foreslår departementet å åpne for at kommunen kan tildele slikt tilleggsnavn, jf. forslag til §§ 2 bokstav h og 54 nytt tredje ledd.

Av gjeldende matrikkel forskrift § 54 første og andre ledd fremgår det at

«Når adressen gjelder et gårdsbruk, kan den som har grunnbokshjemmel til eiendommen som eier, kreve at den offisielle adressen også skal omfatte gårdens bruksnavn, dersom navnet faller språklig og geografisk sammen med et nedarvet stedsnavn, jf. lov 18. mai 1990 nr. 11 om stadnamn.

Når adressen gjelder en særlig kjent institusjon eller bygning, og allmenne hensyn taler for det, kan kommunen på anmodning fra registrert eier fastsette at den offisielle adressen også skal omfatte et navn på institusjonen eller bygningen.»

Bestemmelsen begrenser således adgangen til å gi adressetilleggsnavnet i nevnte to situasjoner. Kartverket har påpekt at adressetilleggsnavnet vil kunne få bredere bruk om kommunen kan bruke dette til å identifisere grendelag, boligfelt og andre lett identifiserbare mindre geografiske områder. Dette vil bedre kunne ta hensyn til navnevernet og være bedre til hjelp for å finne fram til en adresse. I dag ser man at kommuner tildeler mange små adresseparseller langs en lengre strekning med vegnavn likt gårds- eller bruksnavnet, slik at alle adresseenheter innenfor hver adresseparsell innehar dette nedarvete stedsnavnet, til tross for at denne strekningen utvilsom burde utgjøre én adresseparsell med ett adressenavn. Kartverket har derfor foreslått at kommunen selv skal kunne tildele et hensiktsmessig adressetilleggsnavn i form av grendenavn, navn på et mindre boligfelt eller liknende områdenavn innenfor et gårdsnummer, knyttet til én og samme adresseparsell. Slike adressetilleggsnavn vil dermed gi en viktig tilleggsinformasjon til selve vegadressen og for mange gi en indikasjon på hvor

adressen befinner seg langs en lengre veistrekning eller annen adresseparsell. Dette vil samtidig kunne bidra til en mer aktiv bruk av sentrale stedsnavn som kulturminne, i samsvar med formålet i lov om stadnamn.

Departementet støtter forslaget. Det innebærer at det kan gis adressedilleggsnavn som refererer seg til grendelag, boligfelt og liknende, og at samtlige adresser innenfor slike områder kan tildeles dette adressedilleggsnavnet. Området bør ikke omfatte adresseobjekter hvor det er aktuelt å tildele adressenavn etter kriteriene i første og andre ledd. Ved en slik bruk vil adressedilleggsnavnet få en adressefunksjon i form av en nyttig tilleggsinformasjon til den enkelte vegadresse. Området bør ikke omfatte adresseobjekter hvor det er aktuelt å tildele adressenavn etter kriteriene i første og andre ledd.

6. Hjelpelinjer og hjelpepunkt

Matrikkelen inneholder ulike interne data knyttet til grenseopplysningene, bl.a. om kvalitet og pålitelighet. Matrikkelen benytter også hjelpelinjer og hjelpepunkt der grenseforløpet er ukjent eller ubestemt. En hjelpelinje kan være en rett linje eller delt i segmenter ved hjelp av hjelpepunkt. Hjelpelinjer kan følge terrenget, for eksempel en vannkontur, eller gis et rent fiktivt forløp. Hjelpelinjer kan også benyttes til å dele opp store teiger i mindre deler som er lettere teknisk å håndtere internt i matrikkelsystemet.

Arbeidsgruppa som gjennomgikk gjeldende ordning for informasjonsflyt mellom matrikkelen, matrikkelmyndighetene og jordskiftedomstolene, mente det ikke burde innføres egne bestemmelser om hjelpelinjer i forhold til saker for jordskifteretten. Departementet er enig i dette.

Arbeidsgruppa fant det for sin del ikke naturlig å vurdere om det generelt burde innføres bestemmelser om hjelpelinjer i lov eller forskrift. Departementet mener det er en svakhet at bruken av hjelpelinjer og hjelpepunkt ikke framgår av gjeldende forskrift. Departementet anbefaler derfor å klargjøre gjeldende bruk av hjelpelinjer og hjelpepunkt i forskriften selv om dataene er interne og av rent teknisk karakter. Beliggenheten av en hjelpelinje sier i utgangspunktet intet om det faktiske forløpet til en eiendomsgrense, men nettopp dette kan det være grunn til å presisere, jf. forslag til endringer i §§ 3 og 7. Departementet har vurdert om begrepet «grenseinformasjon mangler» er bedre enn «hjelpelinjer og hjelpepunkt». Da dataene også benyttes i sammenhenger der grenseinformasjon forekommer, f. eks. til teknisk beskrivelse av store teiger, har vi blitt stående ved begrepet «hjelpelinjer og hjelpepunkt».

Føring av hjelpelinjer og hjelpepunkt er i prinsippet en intern del av matrikkelføringen. Det er i dag ikke noe krav om at landmåler angir eventuelle hjelpelinjer i protokollen fra oppmålingsforretningen. Departementet mener at dette fortsatt bør gjelde, men foreslår å presisere at protokollen skal opplyse om ukjente eller ubestemte grenselinjer som inngår i oppmålingsforretningen, jf. forslag til § 38 andre ledd.

Føring av hjelpelinjer og hjelpepunkt og andre interne dataelementer er i utgangspunktet verken generelt eller konkret bestemmende for rettigheter eller plikter til private personer. Departementet foreslår å presisere at denne type føringer ikke krever underretting, jf. forslag til § 10 andre ledd. Denne type interne dataelementer er ikke faktiske opplysninger som omfattes av underretningsplikten etter matrikkellova § 26 fjerde ledd. Det kan i utgangspunktet heller ikke klages over føring av denne type data.

Hjelpelinjer benyttes i dag i flere sammenhenger til å beregne et areal for matrikkelenheten. Etter vårt syn bør dette skje med stor forsiktighet, og aldri uten at brukerne blir gjort oppmerksom på de ofte grove tilnærmingene en slik beregning bygger på. Myndighet som benytter en slik arealberegning i en sak på en måte som er bestemmende for rettigheter eller plikter til private personer, vil etter omstendighetene måtte varsle vedkommende om dette og gi vedkommende mulighet for å korrigere saksbehandlingen. Vedkommende myndighet bør legge til rette for å få registrert de manglende opplysningene om det faktiske grenseforløpet i matrikkelen.

7. Andre forslag, diverse presiseringer mv.

Forslag som er fremmet tidligere.

I forbindelse med Miljøverndepartementets høring av endringer i matrikkellova og tinglysningsloven i 2010 la Miljøverndepartementet også fram noen forslag til endringer i matrikkelforskriften. Av forskjellige grunner ble den videre behandlingen av disse forslagene utsatt.

Kommunal- og moderniseringsdepartementet tar opp tre av disse forslagene på nytt:

- Bedre meldingsrutiner mellom kommunen og tinglysningsmyndigheten om klagevedtak, jf. forslag til endring av § 20
- Maksimalfristen for utsatt oppmålingsforretning forlenges fra to til tre år, jf. forslag til endring av § 25
- Unntaket fra krav om delingstillatelse etter plan- og bygningsloven for visse tiltak som behandles etter annet lovverk, blir presisert, jf. forslag til endring av § 27. Forslaget er noe omarbeidet i forhold til forslaget som ble lagt fram i 2010, for å gjøre bestemmelsen klarere. Øvrig krav til dokumentasjon for matrikkelføring av slike saker gjelder. Det omfatter bl.a. krav om kart over grenser og grensemerker for den matrikkelenhet eller grensestrekning som saken gjelder.

To andre forslag fra høringen i 2010 tas ikke opp på nytt nå. Det gjelder forslag om

- en presisering av reglene om utlevering av matrikkelbrev
- en bestemmelse om overføring av matrikelopplysninger fra skattemyndighetene

Bestemmelsene om utlevering av opplysninger fra matrikkelen framgår nå av forskrift 18. desember 2013 nr. 1599 om utlevering, viderebruk og annen behandling av opplysninger fra grunnboken og matrikkelen. Når det gjelder opplegget for overføring av matrikkelopplysninger fra skattemyndighetene, er dette ikke endelig avklart mellom Kartverket og Skattemyndighetene.

Andre forslag til presiseringer mv.

Departementet foreslår en presisering av forholdet mellom kravet til geografisk klarhet etter matrikkellova § 10 andre ledd og noen spesialsituasjoner nevnt i matrikkellova § 9 første ledd bokstav b til h, jf. forslag til § 27 nytt femte ledd.

Departementet foreslår en presisering av adgangen til å foreta arealoverføring uten at den gamle grensen blir nøyaktig klarlagt. I noen tilfeller vil den eksisterende grensen som skal endres ved arealoverføring eller grensejustering, være ubestemt. Det bør være unødvendig å klarlegge den gamle grensen i egen separat oppmålingsforretning før arealoverføringen. Det bør være tilstrekkelig å gjøre dette i samme forretning. Dersom partene ønsker dette, vil det være tilstrekkelig å legge den gamle grensen inn på kartet uten å legge mye arbeidet i å rekonstruere denne i marka. Departementet foreslår en presisering av dette, jf. § 33 andre ledd. Også ved grensejustering bør det være unødvendig å klarlegge den gamle grensen i egen separat oppmålingsforretning. Her vil det imidlertid være mindre upraktisk å påvise den gamle grensen i marka samtidig med at den nye settes ut. På den måten unngår man også å så tvil om en sak skal behandles som grensejustering eller arealoverføring.

Departementet foreslår å ta inn en presisering om at samtykke fra fester ikke er nødvendig når vedkommende festgrunn overføres ubeskåret fra en grunneiendom til en annen, jf. § 33 andre ledd.

Departementet foreslår å ta inn en presisering av tidspunktet for tildeling av offisiell adresse. Matrikkellova § 25 andre ledd krever at «offisiell adresse med tilhørende opplysninger skal førast i matrikkelen straks adressa er tildelt ...». Dette er i matrikkelforskriften § 50 andre ledd presisert å være «så snart det er behov for adressen, og senest samtidig med igangsettingstillatelsen for tiltaket. Kommunen kan utsette tildelingen når særlige grunner taler for dette». Kartverket opplyser at flere store brukere mener at kommunene er for sene i sin føring av tildelte adresser i matrikkelen. Dette fører til at det i stedet blir brukt midlertidige eller fiktive adresser for de aktuelle adresseobjektene. For bedre å sikre et oppdatert register og tydeliggjøre kommunenes ansvar som adressemyndighet, foreslår departementet at det sies direkte i forskriften at tildelingstidspunktet regnes som det tidspunktet adressen føres i matrikkelen, jf. forslag til endring av § 50 andre ledd. Først da blir adressen en offisiell adresse tilgjengelig for andre brukere.

Departementet har til slutt tatt med noen forslag om mindre presiseringer og klargjøringer i forskriften av mer redaksjonell art, jf. forslag til §§ 8 første ledd tredje punktum, 18 andre ledd, 37 femte ledd og 38 første ledd.

8. Ikraftsetting

Departementet legger til grunn at bestemmelsene som gjelder tilpasning til ny jordskiftelov trer i kraft samtidig med ny jordskiftelov. Det er fastsatt at jordskifteloven trer i kraft 1. januar 2016. Departementet foreslår at dette også skal gjelde bestemmelsene om hjelpelinjer og hjelpepunkt, arealoverføring samt adressedilleggsnavn siden disse bestemmelsene vil kreve noen mindre endringer i matrikkelsystemet som det er hensiktsmessig å utføre sammen med tilpasningene til ny jordskiftelov.

Når det gjelder øvrige forslag til forenklinger og presiseringer, tar departementet sikte på å la disse tre i kraft så snart som mulig.

9. Økonomiske og administrative konsekvenser

Arbeidsgruppa som gjennomgikk gjeldende ordning for informasjonsflyt mellom matrikkelen, matrikkelmyndighetene og jordskiftedomstolene, pekte på at forslagene ville kreve noen utviklingsressurser, hovedsaklig i Kartverket, men også noe i Domstolsadministrasjonen. Behovet ble ikke spesifisert noe nærmere enn at den største oppgaven som gjelder nye brukstilfeller i matrikkelen, ble estimert til ca. 75 dagsverk for Kartverket.

Også bestemmelsene om hjelpelinjer og hjelpepunkt, arealoverføring samt adressedilleggsnavn vil kreve noen mindre endringer i matrikkelsystemet.

Så langt departementet kan se dreier dette seg om et mindre ressursbehov som kan innpasses ved omprioriteringer innenfor gjeldende budsjetttrammer. For Domstolsadministrasjonens vedkommende må arbeidet innpasses i det samlede arbeidet med tilpasning til ny jordskiftelov.

Forslagene vil primært bidra til forenklinger og presiseringer for brukerne av matrikkelen, men vil også forenkle enkelte administrative rutiner.

10. Merknader til bestemmelsene

Til § 2 bokstav h (romertall II)

Adressedilleggsnavn kan også gis som navn på boligfelt, grendelag eller liknende mindre avgrensede områder, jf. § 54 nytt tredje ledd.

Til §§ 3 og 7 (romertall II)

Ved innføring av nye grenseopplysninger i matrikkelen skal disse knyttes til eksisterende registrerte opplysninger. Dersom dette ikke er mulig, skal det i samsvar med gjeldende føringsinstruks føres hjelpelinjer eller hjelpepunkt der det er ukjente eller ubestemte grenser, slik at det dannes lukkede polygoner.

Til § 8 første ledd tredje punktum (romertall I)

Det presiseres at kommunen skal sende melding til tinglysningsmyndigheten også ved sletting av matrikkelenhet. Dette er i samsvar med gjeldende ordning.

Til § 10 andre ledd (romertall II)

Det presiseres at underretting ikke er nødvendig ved føring av hjelpelinjer, hjelpепunkt eller andre interne dataelement.

Til § 18 andre ledd (romertall I)

Det presiseres at kommunen ikke kan oversitte gjeldende saksbehandlingsfrister ved å la være å utstede krav om innbetaling av forskuddspliktig gebyr.

Til § 19 (romertall II)

Bestemmelsen gjelder frister for kommunens behandling. Bestemmelsen gir ikke nødvendigvis en samlet oversikt over alle sakstyper. Regler om føringer som skal skje «straks» eller på et annet bestemt tidspunkt, framgår i flere tilfeller andre steder i forskriften.

Forslag til ny ordlyd i *første ledd* er kun en presisering for å unngå tolkningsproblemer og innebærer ingen realitetsendring. Det følger av matrikkellova § 22 at krav om matrikkelføring skal behandles, jf. § 47. Det gjelder alle sakstyper nevnt i første ledd bokstav a til d. Gjeldende frist på seks uker videreføres uendret. Fristen gjelder også retting, endring eller tilføyning av opplysninger i matrikkelen, herunder sletting av matrikkelenhet, jf. matrikkellova § 26.

Nytt andre ledd. I tilfeller der saken for jordskifteretten er i ferd med å bli gjennomført og det skal opprettes nytt matrikkelnummer, matrikkelenheter skal sammenslås eller settes historisk, foreslår departementet to uker som frist.

Med arealoverføring menes her arealoverføring etter matrikkellova § 15, ikke ombytting av grunn, jf. jordskifteloven § 3-4. Det legges til grunn at når jordskifteretten kan skipe ny matrikkelenhet, skjøte over matrikkelenhet og sammenslå matrikkelenheter, kan jordskifteretten bruke arealoverføring etter matrikkellova § 15. Det er i dag allerede praksis for å bruke dette virkemidlet.

Gjeldende første ledd tredje og fjerde punktum blir *nytt tredje ledd*. Ordlyden endres slik at «fristen» blir «fristene». Fristene refererer dermed til både første og andre ledd. Med krav menes også begjæring, avtale etc.

Nytt fjerde ledd tilsvarer gjeldende andre ledd, men er omformulert for å presisere at kommunen skal føre alle meldinger etter §§ 46 og 48 straks de er mottatt. Det gjelder både meldinger om første gangs registreringer, endringer og ferdigstillinger, herunder opplysninger om framsatt krav om sak for jordskifteretten, endringer i hvilke matrikkelenheter saken gjelder og avsluttet sak, jf. § 46. Tilsvarende gjelder

registrering av avtale eller vedtak om erverv av grunn til offentlig veg eller jernbane, jf. § 48.

Gjeldende tredje ledd om avkorting av eventuelle gebyr blir *nytt femte ledd*. «Fristen» er av prinsipielle grunner endret til «fristene», selv om gjeldende forskrift bare åpner for å ilegge gebyr for føring av referanse til avtale om eksisterende grense, jf. § 16 andre ledd.

Til § 20 (romertall I)

I noen tilfeller skal en matrikkelføring følges opp med tinglysning før klagefristen etter matrikkellova er utløpt. Dersom klagebehandlingen medfører at matrikkelføringen må omgjøres på en slik måte at en innføring i grunnboken blir uriktig, skal klageorganet vurdere om det bør sende melding om omgjøringen til tinglysingsmyndigheten. Departementet foreslår å ta inn en presisering av dette som *nytt andre ledd* og at dette gjenspeiles i overskriften til paragrafen.

Tinglysingsmyndigheten avgjør selv om innføringen kan omgjøres etter tinglysingsloven § 18.

Til § 25 tredje ledd andre punktum (romertall I)

Når det foreligger særlige grunner, kan kommunen etter søknad fra den som har rekvirert forretningen, opprette matrikkelenheten uten at oppmålingsforretningen er fullført, jf. matrikkellova § 6 andre ledd. Dette er særlig aktuelt når det er formålstjenlig og tilsiktet at grensene først blir nøyaktig fastsatt når området er ferdig opparbeidet med veger og annen infrastruktur. Departementet foreslår en øvre frist på tre år i slike saker.

Til § 27 (romertall I)

Første ledd bokstav f. Det presiseres at dokumentasjonen også omfatter nødvendige koordinater for å føre matrikkelen.

Nytt fjerde ledd. Gjeldende matrikkellov § 10 første ledd første punktum slår fast at det må foreligge tillatelse etter plan- og bygningsloven før ny grunneiendom mv. kan føres inn i matrikkelen. Kravet om søknad og tillatelse etter plan- og bygningsloven er imidlertid ikke absolutt. Bygge- og anleggstiltak er unntatt fra søknadsplikten etter plan- og bygningsloven dersom tiltaket blir tilfredsstillende behandlet etter andre lover, jf. forskrift 26. mars 2010 nr. 488 om byggesak § 4-3. Departementet foreslår å presisere i matrikkelforskriften at dette unntaket også innbefatter den delen av tiltaket som gjelder eiendomsutforming.

Det gjelder

- offentlige veganlegg som anlegges etter vegloven så langt tiltaket er detaljert avklart i gjeldende reguleringsplan
- vannkraftanlegg eller andre tiltak i vassdrag som er gitt konsesjon etter industrikonsesjonsloven, vassdragsreguleringsloven eller vannressursloven

- anlegg for fordeling av elektrisk energi som bygges med hjemmel i områdekonsesjon samt fjernvarmeanlegg som er gitt fjernvarmekonsesjon etter energiloven
- nettanlegg, anlegg for fornybar energiproduksjon og andre anlegg som er gitt konsesjon etter havenergilova
- landbruksveier som er godkjent etter skogbrukslova eller jordlova
- flytende akvakulturanlegg i sjø som er gitt tillatelse etter akvakulturloven
- steinbrudd, gruver og massetak med tilhørende knuseverk og sorteringsanlegg som er i samsvar med gjeldende reguleringsplan og som er gitt konsesjon etter mineralloven

Nevnte bygge- og anleggstiltak omfattes av plan- og bygningslov og kan bare skje dersom de ikke er i strid med lovens bestemmelser med tilhørende forskrifter, kommuneplanens arealdel og reguleringsplan, jf. plan- og bygningsloven § 1-6 andre ledd. Det gjelder også eiendomsutforming.

Forslag til bestemmelse gjelder også eiendomsutforming som er en del av bygge- og anleggstiltak som helt eller delvis er unntatt plan- og bygningsloven etter plan- og bygningsloven § 1-3, dvs.

- rørledninger i sjø for transport av petroleum med tillatelse etter petroleumsloven
- anlegg for overføring eller omforming av elektrisk energi, med tilhørende elektrisk utrustning og bygningstekniske konstruksjoner, med anleggskonsesjon etter energiloven, jf. energiloven § 3-1 tredje ledd

Det vises her til merknaden til § 1-3 i Ot.prp. nr. 32 (2007-08) om plandelen.

I den grad behandlingen etter særlovgivningen avklarer spørsmålet om den tilhørende eiendomsutforming på tilfredsstillende måte, faller også denne delen av tiltaket inn under unntaket fra kravet om at det skal foreligge en tillatelse etter plan- og bygningsloven før oppmålingsforretningen kan matrikuleres. Kommunen, må bli forelagt kart og dokumentasjon som gir nødvendig grunnlag for å avholde oppmålingsforretning, og som dokumenterer at eiendomstiltaket er unntatt fra søknadsplikten.

Bestemmelsen er også anvendelig for allerede anlagte tiltak.

Kravet om matrikulering må være i samsvar med vedkommende plan, konsesjon, godkjennelse eller tillatelse. Det betyr ikke nødvendigvis at de nye eiendomsgrensene må følge de faktiske bygningskroppene. Alt etter tiltakets art kan dette kreve større arealer i form av tilkomst, sikringssoner eller liknende. Etter forholdene kan det også omfatte sideareal til uendret bruk, for eksempel i forbindelse med veganlegg. Det er likevel bare eiendomsutforming som er knyttet til de bygningsmessige eller konstruksjonsmessige delene som ellers er unntatt fra søknadsplikten, som faller inn under bestemmelsen. Eiendom til for eksempel bolig- eller kontorbygninger må således søknadsbehandles på ordinær måte.

Unntaket fra søknadsplikten endrer ikke reglene for hvem som kan kreve matrikkelføring, jf. matrikkellova §§ 9, 14, 15, 16, 17 og 18. Dersom tiltakshaver skal sette fram kravet, må vedkommende ha særskilt fullmakt fra den som har grunnbokshjemmelen til vedkommende eiendom, eller et selvstendig rettsgrunnlag for eksempel ved at tiltakshaver lovlig har overtatt grunnen ved ekspropriasjon, jf. matrikkellova § 9 første ledd bokstav c.

Nytt femte ledd. Som hovedregel må grunnen være registrert i matrikkelen og grunnboken før det kan skilles ut parseller fra grunnen, jf. matrikkellova § 10 andre ledd. Hva som menes med geografisk klarhet i matrikkellova § 10 andre ledd må imidlertid vurderes konkret i de enkelte situasjonene nevnt i matrikkellova § 9 første ledd bokstav b til h. I noen slike unntakstilfeller vil rettighetshaver til parsellen likevel ha krav på å få denne matrikulert selv om det av matrikkelen ikke framgår klart hvilken matrikkelenhet parsellen skal utskilles fra eller opprettes på, for eksempel fordi enheten er uregistrert. Bokstav b gjelder tilfeller der noen ved dom har overtatt eiendomsretten til det som skal bli den nye matrikkelenheten. Dette vil kunne være selvstendig grunnlag for matrikulering. Det forutsetter at forholdet til alle eksisterende rettighetshavere er avklart i dommen og at ervervet ikke berører andre utenforliggende eiendommer eller rettigheter. Tilsvarende kan gjelde ekspropriasjon etter bokstav c, erverv til offentlig vei og jernbane etter bokstav f, og innløsning av festegrunn etter bokstav h. Departementet foreslår å la unntaksbestemmelsen på tilsvarende måte også omfatte bokstav d om etablering av fast anlegg på eierløs sjøgrunn eller i eierløs undergrunn og bokstav e hvor noen med hjemmel i lov utøver eiendomsrett over grunnen når ingen har grunnbokshjemmel til denne. Departementet foreslår til slutt å inkludere samme unntaksadgang også for krav fra stat eller kommune etter bokstav g om fradeling av hele teiger og enheter som blir delt av kommunegrense.

Til § 30 andre ledd (romertall I)

Gjeldende bestemmelse åpner for at dokument om forpakting eller annen leie av grunn kan tinglyses uten at grunnen blir matrikulert som egen matrikkelenhet, når arealet som skal bebygges er mindre enn 8 m². Departementet foreslår å øke grensen til 15 m², og presisere at grensen referer seg til det bebygde arealet (BYA).

Til § 33 (romertall I og II)

Andre ledd. Det presiseres at ved endring av festegrunn som er festet bort, må det foreligge festeavtale om dette. Det innebærer for punktfestes vedkommende at ny grense for grunneiendommen eller jordsameiet som punktfestet tilhører, ikke kan legges over punktfestet på en måte som berører festeretten. Det presiseres i nytt siste punktum at dersom partene ønsker det, er det tilstrekkelig å påvise eksisterende grense på kart.

Tredje ledd. Det presiseres at samtykke fra fester ikke er nødvendig når vedkommende festegrunn overføres ubeskåret fra en grunneiendom til en annen.

Med «ubeskåret» menes at festegrunnen ikke får endret areal eller at festekontrakten endres på annen måte.

Til § 37 femte ledd (romertall I)

Gjeldende bestemmelse om varsling av oppmålingsforretning sier at «partene kan godta kortere frist og annen varsling». Det presiseres at alle varslingsberettigede, uavhengig av om de rent faktisk har partsstatus eller ikke, må avtale slik annen varsling.

Til § 38 (romertall I og II)

Første ledd. Det presiseres at protokollen fra forretningen tydelig må opplyse om eventuelle avvik fra kommunens delingstillatelse samt bekreftelse for at rekvirenten har bedt om eller slutter seg til at slikt avvik skal gjennomføres. Det gjelder tilsvarende også i saker der det ikke er nødvendig med kommunal tillatelse etter plan- og bygningsloven, jf. forslag til § 27 nytt fjerde ledd.

Andre ledd. Matrikkelfører skal føre inn opplysninger om hjelpelinjer og hjelpepunkt der det ut i fra tekniske behov er nødvendig for føring av matrikkelen. Det er en fordel om landmåler legger til rette for god føring av slike hjelpeopplysninger i sitt grunnlag fra oppmålingsforretningen.

Til § 40 (romertall I)

Dersom partene ønsker det, kan enkelte oppmålingsforretninger gjennomføres som kontorforretning uten oppmøte i marka, og uten at det settes ned grensemerker. Partene innkalles på vanlig måte, og tar stilling til eiendoms grensene basert på kart som landmåler har lagt til rette for forretningen. Det føres protokoll over forretningen på vanlig måte.

Til § 46 (romertall II)

Første ledd. Jordskifteretten skal rapportere om at det er sett fram krav om sak, jf. jordskiftelova § 6-30. Retten gjør dette i form av en melding til kommunen. Det følger av gjeldende bestemmelse at dersom saken blir utvidet med flere matrikkelenheter, skal kommunen ha melding om dette. Men også i andre tilfeller vil det kunne være rasjonelt å få registrert eventuelle endringer i hvilke matrikkelenheter saken for jordskifteretten omfatter.

Forslaget innebærer at jordskifteretten skal sende melding til kommunen ved enhver endring av hvilke matrikkelenheter som inngår i saken.

Gjeldende andre og tredje punktum er flyttet til nytt tredje ledd.

Andre ledd. Det presiseres at jordskifteretten skal sende melding også når den nekter å fremme sak.. Endringen medfører ingen realitetsendring. Saken som blir nektet fremmet, hevet, avvist eller gjennomført uten at det medfører materiell

endring i matrikkelen skal føres straks, jf. § 19 fjerde ledd andre punktum. For sak som medfører endring av grenser, mv. i matrikkelen gjelder forskriften § 47.

Med «nektet fremmet» menes at vilkårene i jordskiftelova §§ 3-2, 3-3 og 3-18 ikke er til stede slik at saken avvises på materielt grunnlag, jf. jordskiftelova § 6-23 fjerde ledd der det heter at: «Ved jordskifteavgjerd tek retten avgjerd om a) vilkåra for jordskifte i §§ 3-2, 3-3 og 3-18 er oppfylte eller ikkje ...». Det er lagt til grunn at sak «heves» når saken blir trukket. Med «avvises» menes avvist på grunn av at formelle vilkår ikke er oppfylt. Det siste alternativet, dvs. «gjennomført uten at det medfører endringer i matrikkelen», gjelder f.eks. bruksordning som ikke endrer eierforhold, grenser eller annet i matrikkelen. Plikten til å sende melding oppstår når avgjørelsene er rettskraftige.

Nytt *tredje ledd* tilsvarer gjeldende første ledd andre og tredje punktum. Kommunen skal registrere både at det er satt fram krav om sak for jordskifteretten og eventuelle endringer i saken, straks meldingen er mottatt, jf. § 19 fjerde ledd. Matrikkelen skal således alltid være oppdatert med endring vedrørende hvilke matrikkelenheter som er med i sak for jordskifteretten.

Til § 47 (romertall II)

Paragrafen gjelder føring av opplysninger om resultatet av sak for jordskifteretten. Bestemmelsen i dagens jordskiftelov § 24 første ledd tredje punktum om at nye matrikkelenheter må føres inn i matrikkelen før utdraget blir sendt til tinglysing, er flyttet fra lovbestemmelse til forskriften her. *Overskriften* er endret i samsvar med dette.

Første ledd. Jordskifteretten skal rapportere om resultatet av saken, jf. jordskiftelova § 6-30. Retten skal gjøre det i form av et krav om matrikkelføring. Gjeldende paragraf beskriver hvordan kravet fra jordskifteretten skal dokumenteres. Bestemmelsen er videreført i første ledd med noe endret ordlyd. Endringen medfører ingen realitetsendring.

Nytt *andre ledd.* Kommunen skal matrikkelføre resultatet fra saken så langt det er i samsvar med spesifikasjonene som gjelder for matrikkelen og ellers tilfredsstillende vilkårene for matrikkelføring, jf. matrikkellova § 22 første ledd. Jordskifteretten bør få mulighet til å rette opp tekniske mangler så langt dette er mulig. Dersom deler av saken har mangler som ikke kan rettes, skal kommunen føre resten så langt dette tilfredsstillende vilkårene for matrikkelføring. Dersom kommunen finner at vilkårene åpenbart ikke er til stede, skal kommunen ikke gjennomføre matrikkelføringen.

Kommunen kan ikke sette andre vilkår enn det er hjemmel for i matrikkellova. Kommunen kan således ikke kreve informasjon ut over det som er en del av saken jordskifteretten har til behandling. Kommunen vil for eksempel selv måtte sette hjelpelinjer uten at dette framgår direkte av dokumentasjonen fra retten.

Kommunen skal behandle kravet uten unødig opphold, og fullføre behandlingen senest innen fristene nevnt i § 19:

- to uker for oppretting av nye enheter, sammenslåing og liknende, som det er behov for under jordskifterettens behandling, og
- seks uker for slutført sak for jordskifteretten

Nytt *tredje ledd*. Arealoverføring, oppretting, sammenslåing og sletting av matrikkelenheter krever alltid først føring i matrikkel og deretter føring i grunnbok. Føringene er gjensidig avhengig av hverandre. Matrikkellova § 24 inneholder saksbehandlingsregler som skal sikre nødvendig samsvar mellom matrikkel og grunnbok. Opprettingen, sammenslåingen eller slettingen er ikke endelig før denne prosessen er gjennomført. Forslaget er i samsvar med gjeldende praksis og erstatter dagens jordskiftelov § 24 første ledd tredje punktum. Når det ikke opprettes, sammenslås eller slettes matrikkelenheter, oppstår ikke en slik rekkefølgeproblematikk. Med arealoverføring menes her arealoverføring etter matrikkellova § 15, ikke ombygging av grunn etter jordskifteloven § 3-4. Hvis jordskifterettens avgjørelse medfører en resekksjonering, må dette gjennomføres før tinglysing kan finne sted.

Til § 48 tredje ledd (romertall I)

Gjeldende andre punktum: «Kommunen fører straks opplysning om dette i matrikkelen.» er strøket. Endringen er ikke ment å være noen realitetsendring, men er snarere gjort for å understreke at kravet om umiddelbar føring ikke bare gjelder tredje ledd, men også melding etter første og andre ledd. Kravet om at føring skal skje «straks», framgår av § 19 nytt fjerde ledd.

Til § 50 andre ledd (romertall I)

Det presiseres at kommunen først har fullført prosessen med å tildele adresser når adressen er ført i matrikkelen. Kommunen må ha saksbehandlingsrutiner som sikrer at adresser blir ført i matrikkelen senest sammen med igangsettingstillatelsen for det tiltaket som skal gis adresse.

Til § 54 tredje ledd (romertall II)

Kommunen kan gi adresser i et boligfelt, grendelag eller et liknende mindre avgrenset område et felles adressetilleggsnavn. Skrivemåten fastsettes etter reglene i lov om stadnamn.

Det aktuelle området kan ikke omfatte adresser som er tildelt eget adressetilleggsnavn etter første og andre ledd. Tildeling av adressetilleggsnavn etter første og andre ledd går foran tildeling etter tredje ledd. Kommunen bør derfor være varsom med å la det aktuelle området omfatte gårdsbruk eller institusjoner som eventuelt kan tildeles adressetilleggsnavn etter første og andre ledd.

Forslag til forskrift ... om endring i forskrift 26. juni 2009 nr. 864 om eiendomsregistrering (matrikkelforskriften)

Fastsatt av Kommunal- og moderniseringsdepartementet med hjemmel i lov 17. juni 2005 nr. 101 om eiendomsregistrering (matrikkellova) §§ 4, 5a, 6, 8 til 10, 14 til 26, 29 til 35, 39, 41, 46, 50 og 51.

I

§ 8 første ledd tredje punktum skal lyde:

Meldingen med eventuelle vedlegg skal inneholde tilstrekkelig med opplysninger og dokumentasjon til at oppretting, endring, *sletting* eller sammenslåing av matrikkelenhet kan registreres i grunnboken.

§ 18 andre ledd skal lyde:

(2) *Når det er nødvendig med tillatelse etter plan- og bygningsloven eller seksjoneringsvedtak for å få saken matrikkelført, løper ikke fristen før tillatelsen eller vedtaket foreligger. Fristen forlenges for den tiden som går med til tinglysing og supplering av opplysninger fra rekvirenten. Fristene løper ikke når føringen blir påklaget eller når føringen er avhengig av avgjørelse i klagesak. Dersom kommunen har sendt krav om forksuddspliktig gebyr, løper ikke fristen så lenge dette ikke er betalt.*

§ 20 skal lyde:

§ 20 *Supplerende regler om klage*

(1) Når klage er framsatt, skal kommunen vurdere om forvaltningsloven § 42 gir grunnlag for utsatt føring av opplysninger i matrikkelen. Dersom føringen allerede er foretatt, skal det anmerkes i matrikkelen at klage er innkommet og at føringen kan bli omgjort.

(2) *Dersom klagevedtaket etter klageorganets vurdering innebærer at en innføring i grunnboken blir uriktig, skal det sende melding om dette til tinglysingsmyndigheten.*

§ 25 tredje ledd andre punktum skal lyde:

Det kan ikke settes lengre frist enn *tre* år regnet fra tinglysingstidspunktet for opprettelsen av matrikkelenheten.

§ 27 første ledd bokstav f skal lyde:

f) kart over grenser og grensemerker for den matrikkelenhet eller grensestrekning som saken gjelder, måldata, beregninger, *koordinater* og andre opplysninger som kreves for føring av matrikkelen

§ 27 nytt fjerde og femte ledd skal lyde:

(4) Krav om at det skal foreligge tillatelse etter plan- og bygningsloven gjelder ikke når eiendomsutformingstiltaket er en del av et anlegg eller lignende som er unntatt fra krav om søknadsplikt og som er avklart på annen måte gjennom plan, konsesjon, tillatelse eller godkjenning etter andre lover. Øvrige krav til dokumentasjon gjelder. Kommunen skal herunder kontrollere at det foreligger dokumentasjon for at kravet om matrikulering er i samsvar med planen, konsesjonen, godkjennelsen eller tillatelsen for tiltaket behandlet etter vedkommende lov.

(5) Ny grunneiendom, anleggseiendom eller festegrunn kan opprettes i samsvar med matrikkellova § 9 første ledd bokstav b til h selv om ikke alle vilkårene etter matrikkellova § 10 andre ledd foreligger.

§ 30 andre ledd skal lyde:

(2) Det samme gjelder tilsvarende avtale for grunn som skal bebygges, når

- a) arealet som skal bebygges, er mindre enn 15 m², eller
- b) avtalegrunnlaget ikke er til hinder for at anlegget eller tiltaket kan flyttes til annet sted på matrikkelenheten, og slik flytting kan skje uten ulempe for fester, bortfester eller panthaver.

§ 33 tredje ledd skal lyde:

(3) Det må foreligge samtykke til arealoverføringen fra registrerte eiere og registrerte festere til de matrikkelenhetene som saken får betydning for. Samtykke er ikke nødvendig når rekvirenten har lovlig rett til grunnen, jf. matrikkellova § 9 første ledd bokstav b til f. *Samtykke fra registrerte festere er ikke nødvendig dersom vedkommende festegrunn overføres ubeskåret fra en grunneiendom til en annen.*

§ 37 femte ledd andre punktum skal lyde:

De som skal varsles, kan godta kortere frist og annen varsling.

§ 38 første ledd bokstav c skal lyde:

- c) forretningens gang, herunder
- framlagte dokumenter som beskriver aktuelle grenser og rettsforhold
 - beskrivelse av grenser og grensemerker, punkt for punktfester, inngåtte forlik, voldgift og spesielle partspåstander
 - avtaler om grensejusteringer med partenes underskrift
 - beskrivelse av rettighetsforhold, hvordan rettighetsforholdene skal være etter forretning, inngåtte forlik, avtaler om avløsning eller flytting, voldgift og spesielle partspåstander
 - *beskrivelse av eventuelle avvik fra tillatelsen etter plan- og bygningsloven eller annet grunnlag for utsetting av nye grenser, med rekvirentens godkjenning*

§ 40 skal lyde:

§ 40 Oppmålingsforretning uten oppmøte i marka

(1) Dersom partene ønsker det kan følgende oppmålingsforretninger gjennomføres uten oppmøte i marka:

- a) der uteareal til eierseksjon er entydig fastsatt med koordinater, og utearealets avgrensning er synlig i terrenget som entydig forlengelse av sameiets bygninger*
- b) matrikulering av eksisterende umatrikulert grunn*
- c) registrering av uregistrert jordsameie*
- d) omgjøring av festegrund til grunneiendom når grensene for festegrunden er merket og målt i tidligere oppmålingsforretning eller tilsvarende forretning.*

(2) Landmåler skal utarbeide kart som grunnlag for forretningen basert på best tilgjengelig offentlig kartverk.

(3) I oppmålingsforretning uten oppmøte i marka saker skal det ikke settes ut grensemerker.

§ 50 andre ledd skal lyde:

(2) Adressen skal tildeles så snart det er behov for adressen og senest sammen med igangsettingstillatelsen for tiltaket. *Tildelingen skjer når adressen føres i matrikkelen.* Kommunen kan utsette tildelingen når særlige grunner taler for dette.

II

§ 2 bokstav h skal lyde:

h) *adressedilleggsnavn*, nedarvet bruksnavn, *områdenavn* eller navn på en institusjon eller bygning, brukt som del av den offisielle adressen;

§ 3 første ledd bokstav a skal lyde:

- a) matrikkelenheter, herunder
 - matrikelnummer, matrikkelenhetstype, samlet fast eiendom
 - hjemmelsforhold, som registrert eiers og registrert festers navn, postadresse og fødsels- eller organisasjonsnummer, kontaktpersons navn, postadresse og fødsels- eller organisasjonsnummer
 - areal, grenselinjer og grensepunkt *med kvalitetsangivelse*
 - *hjelpelinjer og hjelpepunkt*
 - kulturminner
 - forurensninger i grunnen
 - historikk, bl.a. opplysninger om tidligere oppmålingsforretninger
 - referanser til private avtaler om eksisterende grense
 - avtale eller vedtak om erverv av grunn til offentlig veg eller jernbane
 - framsatt krav om sak for jordskifteretten

Ny overskrift § 7 skal lyde:

§ 7 Matrikkelnummer *mv.*

Ny § 7 sjuende og åttende ledd skal lyde:

(7) Opplysninger om areal, grenselinjer og grensepunkt skal beskrives med angivelse av opplysningenes kvalitet og pålitelighet.

(8) Alle eiendomsteiger skal oppgis som sluttete polygoner, om nødvendig ved bruk av hjelpelinjer og hjelpepunkt. Hjelpelinjer og hjelpepunkt angir at vedkommende grenseforløp er ukjent.

§ 10 andre ledd skal lyde:

(2) Registrert eier og registrert fester skal underrettes om føringer som gjelder en matrikkelenhet. Hvis føringen gjelder et stort antall enheter, kan underrettingen skje gjennom annonse i lokalavis eller kommunalt informasjonsorgan. Underretting er ikke nødvendig ved føring av hjelpelinjer, hjelpepunkt eller andre interne dataelement.

§ 19 skal lyde:

§ 19 Frister i saker som ikke krever oppmålingsforretning

(1) Kommunen skal behandle følgende krav om matrikkelføring innen seks uker:

a) sammenslåing av eksisterende matrikkelenheter,

b) referanse til avtale om eksisterende grense,

c) fastsetting av samlet fast eiendom,

d) gjennomført sak for jordskifteretten og andre rettsinstanser.

Det samme gjelder krav om retting, endring eller tilføyning av opplysninger i matrikkelen mv. som ikke krever oppmålingsforretning.

(2) Krav fra jordskifteretten om arealoverføring, oppretting, sammenslåing eller sletting av matrikkelenhet mens sak for jordskifteretten pågår, skal matrikkelføres innen to uker. Det samme gjelder matrikulering av umatrikulert grunn og registrering av uregistrert jordsameie.

(3) Fristene regnes fra kravet er mottatt til matrikkelbrev er utstedt eller annen underretning om føringen er gitt. Fristene kan forlenges i samsvar med § 18 andre ledd.

(4) Kommunen skal føre opplysninger etter §§ 46 og 48 straks meldingen er mottatt.

(5) Dersom kommunen oversitter fristene, skal eventuelt gebyr for matrikkelføringen avkortet med en tredjedel.

§ 33 andre ledd skal lyde:

(2) Gjelder oppmålingsforretningen arealoverføring mellom matrikkelenheter med ulike registrerte eiere, skal det i tillegg foreligge erklæring om eiendomsoverdragelse av det areal som overføres. Ved arealoverføring som endrer

festegrunn som er festet bort, må det foreligge festeavtale om dette. Erklæringen eller festeavtalen skal inneholde opplysninger om kjøpesum og verdi som kreves for beregning av dokumentavgift. Krever arealoverføringen samtykke etter jordlova § 12, konsesjon etter konsesjonsloven eller egenerklæring om konsesjonsfrihet skal delingssamtykke, konsesjon eller egenerklæring følge erklæringen om eiendomsoverdragelse. Ved eiendomsoverdragelse av areal til offentlig veg- eller jernbanegrund er det tilstrekkelig at eiendomsretten stadfestes med egenerklæring, jf. matrikkellova § 24 fjerde ledd. Før matrikkelføring av eiendomsoverdragelse som ikke registreres i grunnboken, skal kommunen kontrollere at overdragelsen ikke rammes av delingsforbudet i jordlova eller trenger konsesjon, jf. konsesjonsloven § 15. Dersom partene ønsker det, er det tilstrekkelig å påvise eksisterende grense på kart.

§ 38 andre ledd skal lyde:

(2) Protokollen skal inneholde et kart med påtegning som tydelig viser hvor grenser og grensemerker ligger i forhold til hverandre og tilstøtende matrikkelenheter. Ukjente eller ubestemte grenselinjer som inngår i oppmålingsforretningen, skal angis. Kartet skal være basert på en utskrift fra matrikkelen på tidspunktet for oppmålingsforretningen.

§ 46 skal lyde:

§ 46 Matrikkelføring av framsatt krav om sak for jordskifteretten

(1) Jordskifteretten skal sende melding til kommunen om at det er satt fram krav om sak for jordskifteretten, jf. jordskiftelova § 6-30, og opplyse om type sak, hvilke matrikkelenheter saken gjelder og referansenummer. Bli det endringer i hvilke matrikkelenheter saken gjelder, skal kommunen ha ny melding.

(2) Når saken er nektet fremmet, hevet, avvist eller gjennomført uten at det medfører endring i matrikkelen, skal jordskifteretten sende melding om dette til kommunen.

(3) Kommunen skal registrere saken på de matrikkelenhetene kravet omfatter.

§ 47 skal lyde:

§ 47 Matrikkelføring av sak utført av jordskifteretten

(1) Jordskifteretten skal rapportere om resultat av sak, jf. jordskiftelova § 6-30, i form av et krav om matrikkelføring av sak utført av jordskifteretten. Kravet skal være skriftlig eller i likeverdig digitalt dokument i samsvar med spesifikasjonene som gjelder for matrikkelen, og omfatte

a) kart over grenser og grensemerker for de matrikkelenheter eller grensestreknings som saken gjelder, måldata, beregninger og andre opplysninger som kreves for føring av matrikkelen. Det skal gå fram hvilke grenser som er nye eller endret, og hvilke eksisterende grenser som inngår i forretningen uten endring;

b) dokument som ligger til grunn for endringene.

(2) Kommunen skal matrikkelføre jordskifterettens avgjørelse så langt den tilfredsstiller vilkårene for matrikkelføring.

(3) Arealoverføring, oppretting, sammenslåing eller sletting av matrikkelenheter som ledd i sak for jordskifteretten, skal registreres i matrikkelen før tinglysing. Det samme gjelder matrikulering av umatrikulert grunn og registrering av uregistrert jordsameie.

§ 48 tredje ledd skal lyde:

(3) Blir vedtaket om ekspropriasjon eller avtale om erverv eller rett til bruk opphevet, skal organet sende melding til kommunen.

§ 54 nytt tredje ledd skal lyde:

(3) Kommunen kan tildele grendenavn, eller andre hensiktsmessige områdenavn som adressetilleggsnavn til adresser som ikke er tildelt adressetilleggsnavn etter første og andre ledd.

Gjeldende tredje ledd blir nytt fjerde ledd.

III

Romertall I trer i kraft straks.

Romertall II trer i kraft 1. januar 2016.